

Sfânta Episcopie Ortodoxă Română a Aradului.

Nr. 3670 | 1936.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu, dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și al părților din Banatul Timișan.

Prea Cucernicilor și Onoraților deputați ai Adunării Noastre Eparhiale, dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Smerenia Noastră arhierescă binecuvântare.

În temeiul Art. 9 din Lege și Art. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ort. române, convocăm Adunarea Eparhială a Aradului, în sesiune ordinară, pe **Duminecă**, în **24 Maiu a. c.**, la ora 9 dimineața, când se va oficia sf. slujbă în Catedrala Episcopiei, după care va urma deschiderea Adunării, în sala festivă a Academiei teologice.

Dat în Arad la 3 Maiu 1936.

† **Andrei**
Episcopul Aradului.

Notă: Potrivit concluzului Nr. 44 al Adunării Eparhiale din 1901, aducem la cunoștința P. T. deputați, că nici un concediu nu se acordă, fără de cuvenita motivare. Absențele nemotivate vor atrage după sine aplicarea dispozițiilor din §-ul 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Imbulzeala în jurul lui Iisus Hristos

Creștinismul în zilele noastre trăiește momente atât de interesante, încât merită să nu le scăpăm din vedere.

Dacă avem atâția creștini, cari incontinuu subțiază legăturile lor cu Hristos, în schimb, nici acei creștini nu sunt puțini la număr cari îl iubesc, sau ba; pe Mântuitorul lumii, se îmbulzesc în jurul Lui. Este adevărat, că Fiul lui Dumnezeu spune, că pe tot cel ce vine la El nu-l va lăpăda afară, dar tot așa de adevărat este, că aceasta venire la Dânsul o condiționează greu cu lepădarea totală de sine, „oricine voiește să vină după mine să se lăpede de sine și să-și ia crucea sa și să-mi urmeze”. Cu toate astea orașe și sate au început să băjbăie de nenumărați predicatori ai lui Hristos, fiind de o agresivitate supărătoare. Metodele lor de propagandă sunt lipsite de modestie, blândețe și de orice scrupul, așa că numai decât și vezi cum se isbesc de cuvintele Domnului, care zice: „strâmtă este poarta și îngustă calea care duce la viață și puțini sunt cei ce o află”.

Drumul mare și lat pe cari cred tot felul de propagandiști că îl pot croi către Hristos, fără nici o condiție severă, îi vădește clar că nu au înțeles niciodată acea pildă, lămuritoare pentru viața religioasă alui Hristos, în care vorbește despre vameș și fariseu. E foarte deasă și mai tare decât oțelul acea sită prin care te poți strecura în împărăția lui Dumnezeu. E vrednică de plâns soarta acelor cete de oameni cari dau ascultare lupilor îmbrăcați în piei de oaie, vorba sf. evangheliei, fiindcă simpla îmbulzeală în jurul lui Hristos nu înseamnă să fi primit de Hristos.

În parabola despre regele care a făcut nuntă fiului său citim următoarele: „Amice! cum ai intrat aici neavând vestmânt de nuntă, iar el a rămas mut. Atunci a zis regele slugilor: Legați-i mâinile și picioarele, luați-l și-l aruncați în întunerecul cel mai dinafară, acolo va fi plângeră și scrâșnirea dinților. Că mulți sunt chemați, dar puțini aleși”.

Asta mai va, că pe contul lui Hristos autori cari își aroagă o bună doză de cucernicie realizează; — fără să păcătuiască — prin cărți, reviste, broșuri și altele, frumoasele rezultate materiale. Asta trebuie să recunoaștem, că nu înseamnă îmbulzeală în jurul lui Hristos, oricât ai avea inima plină de veninul urii, fiindcă așa susțin teza diferiți sectari. Dar

îmbulzeala în jurul Domnului înseamnă la tot cazul dacă ceri pentru citate din scriptură așezate isteț unele lângă altele, cum așază croitorul diferitele petece ca să iasă o haină — o plată grasă dela niște oameni seduși.

Este extrem de dificil să nu citezi în fața îmbulzitorilor în jurul lui Hristos cuvintele Lui: Vai vouă cărturarilor și fariseilor! Va veni vremea desigur, când îmbulzitorii aceștia își vor lua plata lor și aici pe pământ înafară de răsplata cuvenită dincolo de mormânt.

Tăria sfintei noastre biserici ortodoxe nu s'a bazat niciodată pe mulțimea mare nici acelor ce subțiază legătura lor cu Hristos nici acelor ce se îmbulzesc cu dea sila în jurul Domnului nostru Iisus Hristos, ci pe credința nețărnă a adevăraților creștini. Cum trebuie să nu se încălzească inimile păstorilor, când vedem în Dumineci și sărbători câți credincioși avem, cari cucernic și tiptil intră și ies din sf. biserică. Cum aduc ei la biserică sufletele lor pline de căință și dornice de ajutorul lui Dumnezeu.

Nu este un strop de aroganță și de îmbulzeală în inimile lor, ci numai smerenie și ascultare. Incetul cu incetul se desfac mărămile lor cu puțini bănișori adunați cu grea sudoare și de aici cade un ban de colo cad doi bani pentru lipsurile bisericii. Se adună puțini bănișori, dar valoarea lor este foarte mare fiindcă sunt dați cu toată inima.

Sionul român ortodox, — să nu ne temem — mai are sute de mii de suflete cu adevărat cucernice pe cari se poate rezăma cu toată încrederea. Dar unde sunt? vor întreba cetitorii. Nu se văd și nu se aud, fiindcă aici stă taina frumuseții sufletești a lor, ei nu să arată nici cu sgomot nici cu îmbulzeală ca florile binemirosoare și ascunse de văzul lumii trăiesc în și pentru Hristos Domnul. Viața lor se aseamănă cu măruntele și nepretențioasele grăunțe de muștar din care totuși răsare și crește o puternică biserică a lui Hristos.

Pe acești creștini nu-i poate clătina nimic dela locurile lor, nici măririle pământești, nici bunătățile pământești, nici lingușirea, nici amenințarea sau chiar moartea.

De aceea trebuie să ne fie dragi satele românești dosite undeva departe după vârfuri de munți cu oameni tăcuți și modești, cari își fac cruci mari și evlavioase de câteori s'ar întâmpla să se rătăcească cumva și pe la ei

propagandiști a căror gură este plină de citate sfinte, dar inima le este absolut goală de dragostea adevărată față de Hristos.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop.

Alegerea noilor Episcopi:

părintele *Dr. Nicolae Popovici*, profesor la Academia teologică din Sibiu, la *Oradea*, părintele *Nicolae Colan*, rectorul Academiei teologice din Sibiu, la *Cluj P. S. Sa Grigorie*, vicarul Mitropoliei din Iași, la *Curtea de Argeș*,

În zilele de 28, 29 și 30 Aprilie, Congresul Național Bisericesc, s'a întrunit la București, pentru alegerea noilor Episcopi la eparhiile: Oradea, Cluj și Curtea de Argeș.

La ora 10 din fiecare cele 3 zile, s'a slugit chemarea Sf. Duh, în paraclisul Sfintei Patriarhii. Apoi deputații au trecut în sala de ședințe a Adunării Deputaților. Aici congresul s'a constituit în Colegiu electoral sub prezid'ul Sanctității Sale Patriarhului Miron.

Di Dr. Angelescu, Ministru ad interim la Culte a citit Decretul Regal pentru alegerea noilor Episcopi: în 28 pentru Oradea, în 29 pentru Cluj și în 30 Aprilie pentru Argeș.

După acestea Sanctitatea Sa Patriarhul a făcut elogiul activității rodnice și mănoase a decedaților Episcopi: Ciorogariu, Ivan și Duma.

În 28 Aprilie, la ora 11, s'a procedat la alegerea Episcopului de Oradea, sub presiunea I. P. S. Sale Mitropolitului Bălan.

Procedându-se la votare, din 143 voturi exprimate, s'a dat: pentru părintele Dr. Nicolae Popovici, profesor la Academia Teologică din Sibiu 106 voturi, Arhimandritul Cezarie Paunescu a primit 21 voturi, Arhim. Scriban 8 voturi, părintele Mihalcescu 2 voturi, Arhim. Atanasie Popescu 1 vot. Părintele Ieronim Felea 1 vot, trei voturi albe, un vot nul.

În P. S. Sa Mitropolitul Bălan, a declarat Episcop ales pentru eparhia Orăzii pe profesorul Dr. Nicolae Popovici, căruia i-a dorit să păstorească la granița de vest a Țării, cu vrednicie și prosperare.

Profund emoționat, nou alesul Episcop Dr. Nicolae Popovici, a urcat la tribună și a rostit următoarea vorbire.

Inalt Prea Sfințiți Părinți.

Mărit Congres Național Bisericesc!

Cu adâncă smerenie mă plec în fața hotărârii Providenței Divine, care, prin grațul autorizat al măritului congres, mă chiamă la cârma vieții duhovnicești a drept credincioșilor noștri, din de Dumnezeu păzita eparhie a Orăzii, dela granița de vest a scumpei noastre Patrii.

Prin această hotărâre sunt pus în fața unei răspunderi morale decât care alta mai mare nu poate exista în această viață, căci nimic nu poate egala, în valoare și importanță, lucrarea pe care trebuie s'o împlinească cu frică și cu cutremur acela pe care Dumnezeu îl alege să poarte în vasul de lut al ființei sale darurile lui Hristos cele mântuitoare în mijlocul unei lumi necăjite și bântuite de mari și cumplite crize, — cum este astăzi.

Sentimentul acestei răspunderi crește la gândul, că cel care a împlinit această sublimă misiune până acum, în eparhia Orăzii a fost strălucitul ctitor și marele ierarh de ploasă aducere aminte Roman Ciorogariu, prin a cărui păstorire plină de înțelepciune și iubire scaunul vlădicesc de acolo a fost încărcat de glorie morală.

Îmi dau seama că nu meritele și vrednicile unei vieți abia începute, cum este a mea, ci mai vârtos încrederea și nădejdele legate de smerita mea persoană — și pentru care vă exprim cele mai respectuoase mulțumiri — au fost acelea care au îndreptat privirile domnilor voastre spre mine. Această încredere și nădejde mă obligă mult. De aceea după ce această alegere va întâmpina aprobarea Sf. Sinod și va primi înalta întărire a iubitelui nostru Suveran, după ce voi fi primit darul sfânt al arhieriei și după datinile țării voi fi trimis să păstoresc în eparhia îndepărtată a Orăzii — mă făgăduiesc solemn că îmi voi împlini după cea mai bună știință și conștiință toate îndatoririle misiunii mele sfinte.

Ajutat de colaborarea înțeleaptă și sistematică, binevoitoare și neprecupețită a tuturor clericilor și mirenilor, voi căuta să fiu propovăduitorul entuziast al unui creștinism dinamic, al unui creștinism care să dosească toată frământarea sufletului românesc, al unui creștinism creator al celei mai superioare forme de cultură.

Nu voi uita nicio clipă apărarea drepturilor imprescriptibile ale neamului asupra teritoriilor cuprinse în fruntariile de astăzi ale țării, fruntarii croite cu jertfa vieții celor opt sute de mii eroi cari odihnesc în acest pământ.

Voi fi paznicul neadormit și neînfricat al Bisericii și al neamului meu la granița de vest a țării.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Părintele Dr. Nicolae Popovici nou alesul Episcop de Oradea, s'a născut în anul 1903, în comuna Biertan județul Târnava Mare. A făcut liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, Academia Teologică din Sibiu și Facultatea Teologică din Cernăuți. A urmat apoi cursuri de specializare la universitățile din Atena, München, Lipsca, Tubinghen și Breslau.

Din anul 1932, este profesor de dogmatică la Academia teologică din Sibiu.

Deși tânăr, nou alesul Episcop de Oradea, este un teolog erudit, înzestrat cu multă știință și bine-

pregătit pentru înalta demnitate la care l'a chemat Biserica și Patria Română. A scris „Epicleza“, o carte de mare valoare pentru lumea noastră teologică.

Alegerea pentru eparhia Clujului.

Miercuri în 29 April, după Chemarea sf. Duh, deputații congresuali au procedat la alegerea noului Episcop de Cluj. Din 140 voturi date, au obținut: părintele Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu 120 voturi, Arh. m. Scriban 16 voturi, Arh. m. Păunescu 3 voturi, părintele Ieromonah Lungu 1 vot, arhiereul Veniamin 1 vot, 1 vot alb, 3 anulate.

I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan a declarat ales Episcop pentru eparhia Clujului pe părintele protopop Nicolae Colan, urându-l în capitala Ardealului, o păstorire îmbelșugată.

Adânc impresionat, părintele Nicolae Colan a rostit dela tribuna parlamentului român următoarea cuvântare :

Inalt Prea Sfințiți Părinți. Mărit Congres !

Cer ertare onoratului congres, dacă cuvântul meu va fi fragmentat de emoția clipel. Obârșia acestei emoții este, pe deoparte, cinstea pe care mi-o acordați, înducându-mă vrednic de înalta slujbă de păstor sufletească ai eparhiilor Clujului, a doua oară cititoită cu atâta înțelepciune și jertfă de neuitatul episcop Nicolae Ivan. Pentru această cinste vă aduc respectuoasele și caldele mele mulțumiri. A doua obârșie a emoției este conștiința clară a sarcinii grele pe care bunul Dumnezeu mi-o pune pe umeri.

Desigur, numai cu puterile mele n'aș putea nici măcar încerca să port această sarcină. Ceea ce mă încurajează este credința pe care am avut-o todeauna că Dumnezeu nu dă nimănui sarcini, fără să-l îmbrace și sprijinul său hotărâtor.

Îmi dau seama că sarcina la care mă chiamă Dumnezeu, prin graiul încrederii dv., este deosebit de grea. Se spune că preotul trebuie să fie ingerul satului.

Atunci vlădica trebuie să fie arhanghelul unui colț de țară, vestitorul Evanghellei lui Christos și al mântuirii nației românești: cu cuvântul, cu fapta și cu pilda vieții sale integrale, după cuvântul Sf. Apostol Pavel pildă făcându-se obștei credincioase în toate cele bune.

Îmi sporește nădejdea în puțința de a purta cu demnitate vrednicia de episcop și împrejurarea fericită, că știu că mă așteaptă în eparhia Clujului o preoțime disciplinată și cu râvnă în chemarea sa.

Și mai ales îmi pun toată nădejdea în marea oaste a luminaților intelectuali pe care-i îmbrace biserică noastră strămoșești tânăra și totuși glorioasa universitate „Regele Ferdinand“ din Cluj, oaste al cărei ajutor l-a fost atât de prețios și în peclă pomenitului vlădică Ivan în marea operă bisericăască și națională pe care a înfăptuit-o.

Și în sfârșit îngăduiți-mi să mă încred și în puterea propriului meu devotament față de biserică și neam, devotament care isvorăște din credința creștină că nimeni nu poate fi domn decât în măsura în care s'a hotărât să fie slugă.

Fiindcă la asemenea ocazii sunt îndălnate și mărturisirile de credință le fac și eu în fața bunului părinte ceresc :

Cred în mesianismul bisericii ortodoxe în mijlocul neamului nostru și chiar dincolo de granițele lui. Fiindcă această biserică a fost în toate veacurile nebiruita cetate a sufletului românesc.

Cred în destinul de mărire al neamului meu de sub domnia înțeleaptă a Majestății Sale Regelui Carol II.

Acestul Crez o să-mi închin viața pe care mi-o va dărui Dumnezeu, silindu-mă să-mi fac slujba deplină.

Așa să-mi ajute Dumnezeu.

Nou alesul Episcop al Clujului părintele Colan, s'a născut în anul 1893 în comuna Arpătac, jud. Trei Scaune. În anul 1914 a terminat liceul Andrei Șaguna din Brașov, Academia Teologică a terminat-o la Sibiu și Berlin, apoi a luat licența în litere la București. În anul 1922 a fost numit secretar al Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu și tot atunci i s'a încredințat și o catedră la Academia teologică de aici. Din anul 1929 i s'a încredințat postul de rector al Academiei teologice din Sibiu. În 1934 s'a sfințit întru preot celiba, în 1934 a fost hirotonit întru protopop. Dânsul este din anul 1923 secretarul general al asociației clerului „Andrei Șaguna“ din Ardeal. Menționăm aci că este al treilea secretar al acestei asociații. Și toți trei, — I. P. S. Sa Mitropolitul Bălan, P. S. Sa Polcarp Morușa și părintele Colan — au ajuns la înalte demnități episcopicești în Biserica românească. Tot din 1925 părintele Colan redactează cu multă istețime Revista Teologică, iar din 1934 „Viața Ilustrată“, revistă de cultură creștină pentru familiile românești. În cursul războiului a fost redactor la „România Nouă“ și „Statul Țării“, făcând asiduă propaganda națională în Basarabia.

În afară de numeroasele articole judicioase, presărate prin o mulțime de reviste și ziare, a publicat „Sf. Apostol Pavel către Filimon“, „La luptă dreaptă“ și a tradus 2 volume „Hristos și viața omenească“ de Foerster.

Nou alesul Episcop al Clujului părintele Colan, este o personalitate erudită stăpân pe o înaltă cultură, calități cari îl indică să păstorească cu vrednicie pe tronul episcopesc dela Cluj, încunjurat de crema intelectualilor din Ardeal.

Alegerea dela Argeș.

Ultima ședință a Congresului național bisericesc ținută ieri dimineață pentru alegerea noului episcop al Argeșului, a fost prezidată de I. P. S. mitropolit Nicodim al Moldovei.

După îndeplinirea formalităților legale, s'a procedat la votare.

Despuindu-se scrutinul s'a constatat următorul rezultat: voturi exprimate 139, majoritatea absolută 70 voturi.

Arhiereul Grigore Leu a întrunit 90 voturi.

Arhim. Chezarie Păunescu a întrunit 30 voturi.

Arhim. Iuliu Scriban a întrunit 1 vot.

Arhiereul Ilarion Mircea a întrunit 13 voturi.

Arhiereul Galaction Gordun a întrunit 2 voturi.

Arhiereul Veniamin Pocitan a întrunit 1 vot.

I. P. S. mitropolit *Nicodim* a declarat ales episcop al Argeșului pe P. S. Grigore Leu.

După aceasta P. S. Sa arhiereul Grigorie, a ținut o cuvântare mai lungă, în care arată îndatoririle încoplate cu misiunea unui Episcop ortodox, citând cuvintele apostolului Pavel: „De dorește cineva episcopie, ban lucru dorește: dar Episcopul trebuie să fie fără de prihană, întreg la minte, cucernic, învățător, blând, nesfadnic (I Timotei IV).

Apoi continuă:

Am credință nestrămutată în unificarea și întărirea bisericii noastre ortodoxe române. Odată cu aceasta cred fără șovăire în trailul Patriei Române „cât soarele ceresc“.

Având această credință „*toate le volu putea prin Hristos, care mă întărește*“. Și nu volu ezita un moment să mă abat din calea ce am apucat. Nu mă voi abate și pentru că am pilde strălucite de lucrare ierarhică în istoria Neamului Românesc, prin care Mântuitorul Hristos se slăvește cu truda pentru neam, iar neamul se întărește cu truda pentru Mântuitorul Hristos.

P. S. Sa Grigorie nou alesul Episcop al Argeșului, s'a născut în anul 1881 în județul Covurlui. Studiile teologice le-a terminat la Roman și Iași.

S'a făcut preot-învățător în comuna Oancea. Ajungând vădov se înscrie și termină facultatea teologică din București. În 1910 e numit spiritual al seminarului Central din București.

În războiul pentru întregire îl găsim ca preot militar pe mai multe fronturi de luptă.

Terminându-se războiul este numit director al seminarului nou înființat în Ismail.

În 1924 este ridicat la demnitatea de arhiereu și numit vicar la mitropolia din Iași, unde a funcționat până acum.

Dorim tuturor celor 3 nou aleși Episcopi să fie vrednici urmași ai antecesorilor lor.

Sărbătorirea d-lui ministru dr. Angelescu.

Din inițiativa Congresului național bisericesc, d. dr. Angelescu ministrul instrucțiunii și interimar, la culte a fost sărbătorit Miercuri în 29 IV. printr'un banchet.

În afară de d. dr. C. Angelescu, au participat: P. S. Lor Episcopii Nifon al Hușilor, Andrei al Aradului, Tit al Hotinului, Dionisie al Cetății Albe, preotul N. Colan, noul episcop al Clujului și dr. Popovici, noul episcop al Oradiei; d. Valaori, secretar g-ral al ministerului instrucțiunii; d. Stancu Brădișteanu, director general al Cultelor; și încă vre-o 100 de persoane.

Primul a vorbit P. S. Sa Episcopul ANDREI al Aradului, declarând că a venit la banchet din propriu îndemn.

„Țiu ca să fiu ecoul dela frontiera de vest, pentru a exprima sentimentele de gratitudine d-lui ministru dr. Angelescu. N'am venit să vă aducem un elogiu pentru cele 75 milioane. Noi nu suntem lingușitori, ci mărturisitori. Subliniem gestul pe care l-ați făcut de a ajuta pe preoți, pentru aceasta am venit cu toții la această masă.

Dvs. ați restatornicit adevărul, că nu numai școala vă este scumpă, ci și biserica. Școala este fiica bisericii. Dvs. dați cinstea cuvenită bisericii, ceea ce ne umple de mare satisfacție. Suntem mândri că avem un ministru de autoritate care să impună în guvern crezul nostru ortodox.

Dvs. ați sezizat că în biserică se cuprinde și viitorul acestui neam, că generația de azi crează sufletul României Mari. Sunteți apărătorul sufletului românesc prin școală și biserică românească. Ministrul Angelescu, încă din viață, a trecut în nemurire. Numele lui e un nume istoric și scump.

În numele membrilor Sf. Sinod vă mulțumesc nu pentru cele 75 de milioane, ci pentru gestul de a apăra biserica“.

Pr. P. PARTENIE, președintele Asociației generale a clerului ortodox a spus:

„Până la o manifestare mai largă pe care Asociația v-o va face, pentru sprijinul cald și eficace pe care l-ați dat revendicărilor noastre, vă rugăm se ne îngăduiți ca astăseară, ca membri al Congresului bisericesc să vă exprimăm caldul și respectuosul nostru omagiu pentru că dvs. ați ridicat umilința în care fusese aruncat clerul.

Ați aruncat în cumpăna situației de azi un cuvânt greu, hotărâtor, prin prestigiul și marea autoritate a dvs. Este simbolică masa de astă seară, pentru că nu numai preoții, dar și vlădicii și universitarii vă înconjoară. Vă rog să credeți că suntem fericiți, că omul care a aruncat în scaldătoare necazurile bisericii sunteți dvs.“ Au mai vorbit

Pr. VALERIU IORDACHESCU, profeso

la facultatea de teologie din Chișinău.

Pr. GUCIUJNA, în numele clerului basarabean.

Pr. SEB. STANCA-CLUJ în numele preoților din Transilvania.

Pr. PROF. SEȘAN: *In numele preoților din Bucovina.*

P. S. Sa Episcopul Dionisie al Ismailului.

P. S. Sa Episcopul Tit al Hotinului.

P. S. Sa Episcopul Nifon al Hușilor.

Pr. I. Mihalcescu decanul facultății de teologie.

D. ministru dr. ANGELESCU, primit cu ovații a declarat următoarele:

„Înțelegeți bine că la etatea mea și după 40 de ani de viață politică, fiind ministru încă din 1913, am avut ocazia să fiu de multe ori sărbătorit. Niciodată însă n'am fost atât de mișcat și emoționat ca azi, când vă văd pe dv., episcopi, preoți de seamă, că veniți și-mi vorbiți în cuvinte așa de călduroase, arătându-mi sentimente atât de frumoase. Repet, sunt adânc mișcat și nu știu cum să vă mulțumesc.

S'a vorbit de gestul făcut de mine. Ar fi o prezumție să se afirme, că acest gest ar fi fost făcut numai de mine. Acest gest nu se putea îndeplini, dacă nu găseam din partea colegilor din guvern, și în deosebi din partea primului ministru Tătărescu, toată înțelegerea deplină de a schimba situația precară a clerului, apăsător de cinci curbe, în loc de trei.

Mai pot afirma, că acest gest nu s'ar fi putut îndeplini dacă n'ași fi avut la spatele meu pe părintele Partenie și pe ceilalți.

Spunea părintele dela Cluj că eu iau azi un angajament care n'ar fi fost adus la îndeplinire. Eu am simțit acest lucru din prima zi. Și atunci am rugat pe păr. Partenie ca să meargă la președinție și d. prim ministru Tătărescu să spună care este sentimentul d. sale.

Domniile lor au fost, au cerut și au obținut ceea ce eu nu obținusem: să se oprească plata salariilor până când se va face reîntregirea lor. Prin urmare în afară de cuvântul meu aveți garanția primului ministru și puteți să fiți siguri de îndeplinirea ei.

Avem dreptul să ne întrebăm: clerul era îndreptățit să ceară acea întregire a salariilor? Eu cred că nu poate să existe un om de Stat care să nu recunoască clerului deplină dreptate.

Din punct de vedere moral și material, putem noi uita marile servicii pe cari biserica le-a adus neamului și aici și în Ardeal? Cine ne-a ținut neamul, credința și graiul altcineva decât biserica? Școala cine a făcut-o? Nu tot

biserica? În starea actuală de lucruri, n'ar fi fost o crimă ca să nu dăm slujitorilor altarului cele de toate zilele? Ba da, cu deosebire în provinciile alipite. Cerem clerului apostolat, dar trebuie să asigurăm existența familiei.

Am crezut de datoria mea să intervin cu toată tăria ca să se satisfacă justele cereri ale clerului, așa cum am făcut mai întâiu pentru corpul didactic.

Mi s'a spus că sunt un credincios. Exact. Eu am o concepție despre biserică, nu ca alții. Biserica are un rol înalt, ideal, sfânt. Nu trebuie să diminuăm biserica. Datoria statului este să asigure situația materială a preoțimii în așa fel, ca s'o pună la adăpostul tuturor nevoilor. Și atunci să cerem preoților să-și îndeplinească misiunea în mod dezinteresat.

Să formăm oameni adevărat creștini. Acesta este rolul dv. și de aceea nu trebuie să fiți puși în inferioritate.

Mi-a plăcut solidaritatea dv. Am convins-gerea, că dacă veți fi mereu solidari, nici un guvern nu va putea să nu vă satisfacă cererile.

Plec cu sufletul mulțumit și înălțat din rândurile dv. Vă declar că voi face pentru dv. ceea ce am făcut pentru corpul didactic. Dar să fiți lângă mine.

Ingrijirea cimitirelor.

Cimitirele sunt locuri sfinte, pe cari membrii celuilalt Bisericii sunt obligați să le cerceteze, rugându-se lui Dumnezeu pentru sufletele celor, ce au trecut la altă viață. Creștinii celor dintâi veacuri aveau o deosebită venerațiune față de cimitire, privindu-le ca locuri sfinte. Împărații vechi estindeau dreptul asilului bisericii și asupra ținuturilor, iar violarea mormintelor se privea ca un sacrilegiu punându-se asupra-i pedepse grele. (Liturgia de Dr. T. Tarnavski.)

Urmează dela sine îndatorirea, ca aceste locuri sfinte să fie îngrijite și înfrumșețate, în măsura, în care se înfrumșețază și sf. Biserică să fie îngradite, ca și prin aceasta să se împiedice profanarea lor.

Ce se întâmplă însă în satele noastre, în cele mai multe? Că locurile unde se aruncă hoiturile animalelor sunt îngradite după regulile impuse de serviciul zootehnic și sunt mai bine îngrijite, decât cimitirele, unde odihnesc părinții și copiii noștri. Că iarba din cimitire se arendează, iar arendatorii se cred stăpâni pe terenul arendat, în așa măsură, încât nu rareori ni se dă tristul prilej, să vedem vitele călcând în picioare mormintele, celor reposați în Domnul. Și dacă aceste neajunsuri se pot înlătura cu ușurință, cea mai mare pedecă, ce se pune în calea îngrijirii și înfrumșetării cimitirelor este nepăsarea poporului

și totala lui lipsă de respect față de aceste locuri sfinte. În cele mai multe din satele noastre, fiecare își îngroapă morții acolo, unde află de bine. Crucile se pun în dimensiuni diferite, fără nici o aliniere și nici o simetrie.

Cine va deștepta poporul din această nepăsare, dacă nu preotul, care, conform dispozițiilor în vigoare este obligat s'o facă. Pentru a veni în ajutorul fraților preoți, mai tineri, voiu arăta pe scurt greutățile întâmpinate de preoții dela Gâlșa în legătură cu aranjarea cimiterului și modestele rezultate obținute după 10 ani de luptă.

Cel dintâlu lucru ne-a fost angajarea unui mormântar, singurul îndreptățit să sape gropile, fixându-i salariu anual din bugetul sfintei biserici, plus o anumită sumă pentru fiecare groapă, dela familia celor reșoși. Apoi s'a decis de către Consiliul parohial, ca morții să se îngroape în rând, unul după altul, fixându-se o taxă pentru cel, cari vor să lasă din rând. Oamenii de înțelegere au respectat aceste dispoziții, dar în fiecare an s'au găsit și elemente nedisciplinate, cari încercau să terorizeze pe mormântar, pretextând că de când e lumea, fiecare creștin și-a îngropat morții, unde a voit. În decurs de 10 ani a trebuit de atâtea ori să mergem noi preoții la cimitir, ca să ne apărăm mormântarul de teroarea astorfel de indivizi. Și nu odată am fost treziți în zori de zi din somn de mormântar și de epitrop, cari — terorizați de câte-o ceată de credincioși — veneau, împreună cu ei, să ne ceară, să călcăm în picioare dispozițiile consiliului parohial. Dar nici odată nu ne-am lăsat terorizați.

Ca să punem capăt acestor neajunsuri, Consiliul parohial, după 10 ani de luptă, a adus o nouă hotărâre:

1. Să nu se mai poată face o groapă, decât numai în rând și cu autorizație în scris dela epitropul I.
2. Soția își poate rezerva loc lângă soțul reșosat sau viceversa, pentru taxa de 200 Lei, plătită la rezervarea locului.
3. Locuri pentru mai multe persoane nu se pot rezerva decât lângă calea cea mare, ce desparte morminții în două, cu taxa de 500 Lei de persoană, plătită tot înainte.

Pentru a se putea aduce hotărârea la îndeplinire, am făcut trei schițe despre morminți, indicând rândurile cu număr roman și mormintele cu număr arab. O schiță se afla la oficiul parohial, a doua la epitrop și a treia la mormântar. Unde se face cimitir nou, lucrul este cu mult mai ușor.

Acum avem pace. Mormintele se fac în rând și aliniate. Oamenii, pe cât erau de supărați mai înainte, pe atât sunt acum de mândri de rândulala ce s'a făcut. Din primăvara aceasta mormântarul primește de fiecare mormânt câte 10 Lei, pentru ca să le țină în rândulala.

Odată acest început realizat, înfrumșetarea treptată a cimitirului vine dela sine.

Preot Emil Căpitan.

„Deputațiunile“ la P. S. Sa Episcopul Andrei și alte neajunsuri bisericești.

Abea a avut loc înscăunarea Prea Sfinției Sale Andrei, și zilnic se văd fel de fel de deputațiuni de țărani în număr neobișnuit de mare, venind cu „jalbă“ contra preotului satului.

Pe ori care bun creștin, trebuie să-l umple durerea pentru acest fapt, îndemosebi aici la granița de vest, unde solidaritatea românească ar fi prima condiție de existență națională. Inconjurați cum suntem în această parte a țării, de minoritari aparținători unor confesiuni prea militante, acest spectacol, pe care îl dau „deputațiunile“, e dureros.

Durerea e mare pentru cine constată că, aceste deputațiuni, în marea lor majoritate, sunt puse la cale de intelectuali satelor, cari după chemarea pe care o au, ar trebui să se simtă obligați a da mână de ajutor preotului slujitor la altarul răscumpărării noastre. Aceasta o afirm, ca unul care, pe lângă misiunea ce o am de a controla mersul învățământului, mă interesez și de bunul mers al bisericii conservatoare a limbii și credinței românești.

Să recunoaștem cu toții că, azi situația preotului nu mai e cea din trecut. Nu pentru că el nu ar mai fi însuflețit de chemarea sa, ori fiindcă s'ar fi dat leneviei. După mai multă atențiune, se va vedea că, starea de azi a preotului, e departe de a fi o vină a lui. Și iată de ce:

1. După război, lumea s'a stricat. Biserica l-a învățat pe om să nu ucidă, dar el s'a obișnuit cu sângele în război. Venind acasă, fostul dreptcredincios, a adus în suflet ura de frate, care l-a ajutat să simtă plăcere, în ceartă. Cu o astfel de stare sufletească fiind țaranul, au venit să-l îndârjească și mai mult împotriva preotului, unii intelectuali ai satului.

Neputând intelectuali din sat să-și răzbune asupra preotului în alt mod, au pus la cale delegațiuni formate din săteni.

Și peste toate, o neomenească uitare de nevoile materiale ale preotului, din partea celor cu chemare, l-au dus la trista situație, de a lăsa uneori de dorit mai mult.

2. Au contribuit la dezarmonia satului și diferite secte, cari, primind ajutor bănesc din alte țări, au avut posibilitatea de a pune în mână sătenilor felurite broșuri, prin care eră atacată preoțimea și adevărurile bisericii noastre în genere. La toate acestea biserica noastră nu a avut posibilitatea să facă față, de oarece fondurile mici pe care le avea depuse la bănci le-a pierdut, iar puținele domenii au fost expropriate fără milă și, fie-mi permis să spun, fără rațiune.

3. Preotul satului nu mai are posibilitatea să

arate tot farmecul slujbei ortodoxe, fiindcă învățătorul, care nu se mai apropie de strană și nici nu conduce corul, nu-și mai dă contribuția la înfrumusețarea slujbei.

Credincioșii veneau la biserică să-și audă odraslele cântând în cor, să le audă citind apostolul, să le vadă îmbrăcate în stihare la serviciul divin.

Astăzi, nu din vina preotului, foștii învățător-cantori, au devenit d-nii învățători, ci din vina acelor cari, la alcătuirea legii învățământului normal nu și-au dat seama de importanța cantoratului în satele noastre de dincoaci de Carpați. Astfel, oricâtă dragoste ar fi avut învățătorii tineri pentru cântarea bisericească, nu avea de unde s'o învețe, fiindcă profesorul de muzică, nu știe cânta bisericește. Deci, și aici a rămas preotul singur, și am mulțumirea sufletească să spun, spre cinstea preoțimei din județul Arad, că-și formează ei, cantor!, din elevii școalelor noastre.

Munca lor însă, nu se vede acum, ci mai târziu.

Ce va deveni serviciul divin, atunci când vom pleca noi, cei vechi, cari am terminat școala normală, la confesiune, e ușor de ghicit.

4. Luptele de partid, această plagă pe neamul nostru, a contribuit deasemenea la întunecarea prestigiului preoțimei.

E de ajuns ca preotul, numai din interesul satului său, să se pronunțe pentru puternicii zilei, și vine un pierde-vară din slujba altui partid, să terfelească pe preotul, care, de multe ori fără să militeze și fără să fie înscris în vre-un partid, contrar unor convingeri pe care le-ar avea, a spus un cuvânt bun de oameni zilei, dela care așteaptă un ajutor pentru repararea locașului divin. Oameni, cari n'au mai cercetat biserică din timpul copilăriei, pe chestiunea de „partid“, în asemenea împrejurări dăruiește prestigiul și zădărnicesc străduințele multor cucernici preoți.

5. Dar dintre toate pledicile cari se încrucișează în drumul misiunii preotului o recunoaștem, suntem noi: intelectualii. Pentru toate avem timp, numai pentru biserică, nu! Excelăm prin absență! Se întâmplă însă că mergem uneori. Când? La alegerea membrilor Adunării Eparhiale și al Congresului. Atunci, și — cu puține excepții, — numai atunci!

Vezi, Doamne, suntem intelectual și avem dorința și mândria să primim un titlu de distincție! Ca și când biserică Domnului, acestea le-ar avea ca scop!

Noi așteptăm ca preotul satului să dea dovadă că este bun gospodar, îngrijind de pictura bisericii, de cumpărarea ornatelor, dar nici când nu căutăm, în gând măcar, unde sunt banii!

În trecut s'au zidit biserică împodobite cu icoane și cu prapuri, dar acoperind lipsa bisericii, veniau credincioșii cu danile.

Astăzi — și îndeosebi intelectualii — pentru toate avem bani, numai pentru biserică, nu!

Ni se pare că nu-i destul de îngreunată munca

preotului de neînțelegerea țaranului, ci mai venim și noi să punem la cale delegații la Prea Sfinția Sa. Nu vedeți, frați intelectuali ai satelor, că îndemnând țaranii să se ridice contra preotului îl anarhizați și-l ridicați ca mâine și contra voastră prin aceste îndemnuri?

Înțelegeți ostenețele Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop, pentru aducerea păcii în toate sufletele și înviți ca fii ai păcii legăturile cu Dânsul, nu prin părți contra preotului.

„Cine nu are legături cu episcopul și preoții lui nu face parte din biserică,“ a zis Sf. Ignatie cel Mare.

Iosif Târziu
subrevizor

Tragedia Românilor sârbizați din Banat.

De-o vreme încoace se vorbește insistent, pasionant chiar, de chestiunea atât de importantă și de arzătoare a reromânizării fraților noștri desnaționalizați din secuime.

Este îmbucurător acest fapt din mai multe motive:

1. Că o problemă națională de o asemenea importanță a putut deștepta un interes atât de mare și zi de zi crescând în rândurile celor mai aleși fii ai națiunii, cum de pildă a ținut să dovedească de vreo câțiva ani, an-de-an și anul acesta corpul profesoral al liceului „Sf.ții Petru și Pavel“ din Ploești, împreună cu un grup de elevi, însoțiți de o seamă de intelectuali de marcă din acel oraș, coborându-se în mijlocul Românilor secuizați din comuna Porumbeni-Mari, jud. Orhei, spre a-le deștepta conștiința siluită de călăii maghiarizării;

2. Că, în sfârșit, după ce au urcat calvarul tuturor suferințelor și al nedreptăților milenare; după ce li s'a cântat prohodul înmormântării limbii, legii și a obiceiurilor moștenite din strămoși, clopotul învierii naționale și religioase a sunat, chemând pe frații desnaționalizați la o viață nouă, românească, și invitându-i să-și plece urechea deasupra mormintelor străbune, ca să audă vibrațiile de bucurie a sufletului strămoșilor, cari deacolo de sub lespedea rece saltă de fericire că ora învierii naționale a nepoților și strănepoților lor a sunat;

3. Că se pune stavilă procesului nefiresc de desnaționalizare, forțată ori spontană, care în chiar țara reîntregită și liberă își urma, și încă-și urmează, nestingerit cursul, răpind din

matca românismului, sub ochii noștri tembéli și nepăsători, atâtea mil și mil de suflete românești, de soarta cărora nimeni nu s'a interesat;

4. Și, în fine, prin trezirea conștiinței naționale și prin readucerea în sânul neamului a fiilor desnaționalizați și rătăciți în tabere streine și vrăjmașe vom contracara desmățata propagandă revizionistă maghiară, și vom oferi străinătății obiective un argument în plus asupra sistemului întrebuițat de asupritorii noștri de până ieri de-a atenta la viața națională a popoarelor subjugate, și implicit vom dovedi și afirma drepturile noastre inalienabile și naturale asupra acestui pământ.

Suntem convinși că prin restaurarea vechilor biserici ortodoxe rămase în părăgină, prin răpirea credincioșilor lor, trecuți în tabăra adversă unită; prin ridicarea de biserici și școli românești, elementului românesc din Ardeal i se va face dreptate, și va fi repus în drepturile sale firești, bucurându-se, în țara liberă, alături de ceilalți frați, de toate bunătățile acestui pământ pentru care au sângerat strămoșii lor.

Dacă problema reromânizării fraților desnaționalizați ar fi preocupat opinia publică românească, și conducerea de stat — care și azi lasă chestiuni de asemenea însemnătate inițiativei particulare — imediat după Unire, procesul reromânizării ar fi fost mult mai înaintat și rezultatele ar fi fost mult mai palpabile. Dar, vorba românului: mai bine mai târziu decât niciodată.

Problema reromânizării, până azi, s'a pus numai pentru Ardeal, ca și când numai acolo ar fi români desnaționalizați. De o astfel de problemă, în Banat nimeni nu s'a ocupat, ca și când în Banat n'am avea astfel de români naufragiați și rupți din trunchiul marelui arbore al românismului.

Dacă în Ardeal elementul românesc a căzut pradă maghiarizării, în Banat el a fost victima coreligionarilor noștri sârbi. Vorbind de cauzele înstreinării lor, trebuie să recunoaștem că și aici și acolo, în Ardeal ca și în Banat, biserica a fost întrebuițată ca unealtă a desnaționalizării românilor.

Acolo, în Ardeal, biserica unită; aici, în Banat, biserica sârbească. Acolo Uгурii au folosit cozile de topor pentru asasinarea națională și morală fraților noștri, aici în Banat Habsburgii cari au isgonit cea mai mare parte a elementului românesc din acest canaan și grănar al Europei, cum cu drept cuvânt l-a numit italianul Grisellini — au torpilat masa românească prin sârbii privilegiați, veniți în Banat după ple-

care Turcilor, deci după anul 1717.

Biserica greco-catolică, sau unită, sau, cum de drept i se mai zice în urma Concordatului, biserica catolică de rit grec, cu toate autoditrambele ce-și face și cu toate meritele ce-și arogă pe plan național și cultural, a fost de fapt unealta cu care maghiarismul a spart și învrăjbit masa românismului din Transilvania, și spre rușinea ei și azi, când nu mai subsistă elementele și motivele dezertării și ale înstreinării, continuă opera de învrăjpire a elementului românesc și ce-i mai trist, grozav de trist, contribuie în măsură nelimitată la înstreinarea și maghiarizarea lui.

Cele ce scriu aici nu sunt invenții și nici porniri răutăcioase, ci explozii pline de durere și firească amărăciune, pricinuite de realitatea crudă ce ne-o oferă această biserică, zisă națională, mai ales în Ardeal.

În unele sate din Ardeal, aparținătoare mitropoliei Blajului și azi preoțimea unită cultivă limba ungurească în dauna celei românești, și azi predică și chiar slujesc în biserici ungurește și catehizează copiii la școală în limba arpadiană.

Am avut prilejul să stau de vorbă cu mai mulți grăniceri români secuizați, de confesiune greco-catolică. Unul din ei, cu numele Gyorgye Demeter, dintr'un sat din județul Odorhei, care de prezent își face stagiul la compania de grăniceri din Jimbolia, deși are cunoștința romanității lui nu știe nimic românește. L-am întrebat, cum de el, în vârstă de 22 ani, în România nu știe românește? Cum, la școală n'a învățat românește? Cum, preotul din comună nu slujește și nu predică românește? La toate aceste întrebări iscoditoare ale mele bietul „român” mi-a răspuns pe ungurește, că greco-catolicii „români” din comuna lui și azi vorbesc ungurește; că preotul în biserică și'n afară slujește, predică și vorbește ungurește, iar în școală învață copiii religia tot în ungurește, cu toate că este „român” și cu toate că aparține de mitropolia „românească” a Blajului.

Voind să fiu deplin orientat, l-am întrebat dacă în comuna lui sunt și Români ortodocși, și cum vorbesc ei și preotul lor. Mi-a răspuns că românii ortodocși din comună au biserică și preot și cu toții vorbesc românește, preotul slujește românește și copiii ortodocși frecventează școala românească.

Las la aprecierea opiniei publice românești să judece dacă ceea ce face biserica unită în secuime este operă românească și dacă activitatea ei se încadrează în linia de gândire și simțire românească, și dacă pentru această ac-

tivitate „românească“ mai merită să se numească biserică „națională“.

Revenind la noi, în Banat, trebuie să recunoaștem că desnaționalizarea românilor a operat-o ierarhia sârbească, sub care românii au ajuns tocmai în urma dezertării „fraților“ uniți, la 1700, dela dreapta și strămoșeasca și româneasca lege. Efectul înstreinării fraților se vede mai bine în comunele mixte, cu populație româno-sârbă, cari nici până azi nu au pornit procesul de despărțire ierarhică-bisericescă așa cum prevede legea șaguniană dela 1865.

În articolele viitoare voi arăta cu date concrete, controlabile și irefutabile toată tragedia românilor sârbizați din Banat.

Pr. Gh. Cotoșman.

Femeile miropurtătoare.

Între adevărații adepți și ucenici ai Mântuitorului nostru Iisus Hristos, se aflau și vreo câteva femei evlavioase, care-l urmau cu credință în timpul Apostoliei Sale pământești. Aceste femei, din care scosese duhuri rele, și le vindecase de diferite boale, fuseseră martore la cele mai importante acte din istoria mântuirii noastre.

În preajma patimilor și îngropării Fiului Dumnezeu, când apostolii se mistuieră în toate părțile de frica Iudeilor, numai acestea femei, cu o durere nețărmurită, asistau la deșositoarele sale patimi și punerea Sa în mormânt plângându-L cu amar.

Tot acestea femei, au stat de veghe, să vadă locul unde va fi așezat Corpul curat și sfânt al Mântuitorului, pentru a-i putea aduce, ultimul tribut de recunoștință și salut de dragoste blândului Învățător.

În fine, tot acestea femei purtătoare de miruri, a treia zi după punerea în mormânt, adică Duminecă des de dimineață, orbecând prin întunecul ce acoperea grădina ca un vâl negru înaintau tăcute și pe nesimțite spre Mormântul sfânt. Pe lângă frica de Jidovi, mai erau îngrijorate că cine le va prăvăli peatra depe ușa mormântului, pe care o văzuseră că era foarte mare. Din când în când, din piepturile lor, mai scoteau și se auzea încet câte un oftat lung și suspin adânc.

Deodată ceva luminos le-a apărut înainte erau îngerii Domnului lângă mormântul deșert, întâmpinându-le cu cuvintele „...ce căutați pe Cel viu, cu cei morți? Nu este aici ci s'a sculat.... Cum a zis vouă încă fiind în Galileia“. Luca 24 v. 5—6.

Cât le fusese de mare spaima și frica, după cuvintele îngerului s'au liniștit și frica în mare bucurie s'au schimbat. În grabă mare părăseau mormântul pentru a vesti apostolilor învierea; dar la vreo câțiva pași, Hristos apare în fața lor. Ochii lor se țineau a nu-L cunoaște. Numai la cuvintele de încurajare ale Mântuitorului, femeile l-au recunoscut și s'au închinat Lui.

Pentru dragostea nemărginită ce au manifestat-o întotdeauna față de Domnul, miropurtătoarele femei, s'au învrednicit, a-l vedea mai întâiu înviat din morți ca un Dumnezeu.

În amintirea acestor femei aducătoare de miruri, cari au urmat fără preget pe Hristos, Sfânta noastră biserică au așezat Dumineca Mironosițelor; pentru că tot unei femei, ce-l unse cu mir de mult preț în casa lui Simon Leprosul, i-a zis Mântuitorul: „Amin grăesc vouă: ori unde se va propovădui evanghelia aceasta, în toată lumea și ce a făcut ea se va povesti, spre pomenirea ei“. Marcu c. 14 v. 9.

Pr. Dr. R. Popa

Preoți decedați.

† Vasile Popovici

Miercuri în 29 Aprilie a. c. a trecut la viața vecinică părintele Vasile Popovici din Șiria. Părintele Vasile Popovici, părăsește viața pământească la etatea frumoasă de 75 ani și la 52 ani de preoție.

A fost înmormântat Vineri în 1 Mai, din biserica ortodoxă din Șiria. Prohodul l'a slugit părintele protopop Aurel Adamovici, asistat de mai mulți preoți din protopopiat. A fost parantat de părintele protopop în cuvinte creștinești în fața unui public număros, care a ținut să petreacă la locul de vecinică odihnă rămășițele pământești a fostului lor preot Vasile Popovici.

† Gheorghe Buha

Tot Miercuri în 29 Aprilie, s'a stins din viața pământească într'un sanator din Arad, preotul nostru Gheorghe Buha din Cenadul unghuresc (Ungaria).

Părintele Buha, își părăsește Biserica și familia după o păstorie abia de 13 ani, și

după un morb greu care nu are vindecare aici pe pământ.

Il depânge soția și 3 copilași. Rămășițele pământesti ale părintelui Buha, au fost transportate pentru înmormântare la Chișineu—Criș locul natal al defunctului. Preoțimea noastră din Ungaria a trimis la înmormântarea colegului lor pe părintele Mișcuța din Chitighaz. Dumnezeu să odihnească cu cei drepti pe preoții Popovici și Buha. Iar preoții noștri să-l pomenească la rugăciunile din sf. biserică.

Legea Românească

în oglinda sufletească a unui învățator bătrân

de: I. Moldovan

(Continuare din No. 16—17)

Situația celor de lege românească s'a agravat însă peste măsură prin acest paș pripit și unilateral.

Poporul, și o parte însemnată a clerului, n'au voit se știe de o asemenea unire și s'a pus pe teren de obstrucție cu cei ce au rupt legătura cu frații de un sânge de peste hotarele Ungariei, condamnând în special, pe Mitropolitul *Atanasie* pentru călcarea jurământului făcut din prilejul hirotenisirii sale la episcopii din România liberă.

Bazași pe legăturile cu aceia, Românii din preajma hotarelor și au păstrat independența, iar cei din Bănău și Crișana sau aruncat în brațele coreligionarilor Sârbi, cu autonomie garantată prin diplomă regească mai dinainte.

Și rătăcirea cea de apoi, n'a mai putut fi îndreptată, pentrucă, nada îngișită a scos pe cei rătăciți pentru vecie din elementul dădător de viață a legii noastre românești.

Mitropolia lui Mihai Viteazul din Albaiulia — cu altarul stințit de sângele lui *Eusebiu Placida* și soția sa *Taftiana*, martirii credinței creștinești din timpuri mesianice — s'a desființat.

Mitropolitul *Atanasie*, degradat și pus sub tutela unui călugăr apusean, ca sufragane al primatului unguresc din Strigoni, s'a stins din viață deplin decepționat.

Inocențiu Micu, cel mai conștient dintre urmașii sei în scaunul episcopesc, a fost nevoit să se refugizeze și se moară în exil, pentru îndrăzneala luată de a cere drepturile garantate, dar nesocotite, a le clerului și poporului păstorit de el.

Stintele clitorii a le legii românești din străbuni devin instituții de desnaționalizare în mâna străinilor, cari nu se sfiesc, a se folosi de ori ce mijloc întru

extirparea celor ce se mândreau cu originea lor romană și ca succesori legali ai apărătorilor creștinismului în luptele cu necredincioșii.

Așa a fost provocată exasperarea poporului și pusă la cale revoluția lui *Horia. Cloșca și Crișan* la anul 1784, cei trei martiri ai legii românești zdrobiți cu roata și alte sute și mii de mucenici, bărbați, femei și copii căzuți jertfa răzburării celor ce nizuiau se ne mântuiescă de pe pământ, prin unirea cu Roma.

Adevărata noastră mântuire a fost însă, antagonismul rezultat din aceste volnicii lipsite de duhul creștinesc și neconținutele vegzațiuni a le autorităților de stat, puse la cale de clerul apusean, cu scop de a ne desființa cu desăvârșire, prin schimbarea numelui, a limbei și a credinței, ca se ne pierdem firul originii și se ne contopim pentru vecie cu cei din neamul lui *Arpád*.

Drept că prin acest antagonism s'a zădărnicit — poate pentru vecie — unitatea noastră religioasă cu neamurile de ginte latină din apus, dar prin el ne-am conservat pământul, sângele, numele și limba, mărturii vii a le originii noastre dela legionarii romani, cuceritorii Daciei lui *Decebal*.

Acesta de altcum, nici nu este un merit pe care ni l am putea atribui, ci un curs firesc al evoluției divine, adecă destinul neamului românesc zămislit în timpurile mesianice, prin înfrățirea în *Hristos* a neamurilor de viață tracică din trunchiul aric, cu neamurile de ginte latină.

(Va urma)

Adunarea Ligii Antirevizioniste din Arad.

Membrii Ligii Antirevizioniste secția Arad, s'au întrunit în adunare generală anuală, în sala de festivități a Academiei Teologice. Au luat parte foarte mulți intelectuali din localitate, în frunte cu Prea Sf. Sa Părintele Episcop dr. *ANDREI MAGIERU*, care în aclamațiunile celor prezenți a fost ales președinte de onoare al acestei societăți patriotice.

După cuvântul de deschidere al d-lui avocat *ARON PETRUȚIU*, secretarul general al Ligii Antirevizioniste, secția Arad, prin care a parentat cu multă părere de rău moartea fostului președinte al Ligii arădane, a Episcopului *Grigore*, ale cărui merite și pe tărâm patriotic rămân nepieritoare, se întoarce către Prea Sf. Sa Episcopul dr. *ANDREI MAGIERU*, prezent la această întrunire și îl roagă să primească președinția acestei societăți care este o dorință unanim manifestată și de către cei de față.

P. S. Sa mulțumește adunării pentru încrederea ce i-a manifestat-o, și spune între altele:

„Sunt antirevizionist prin naștere, iar venirea mea în fruntea Eparhiei Aradului vreau să stea în strânsă legătură și cu activitatea patriotică ce o voi depune desinteresat în serviciul cauzei noastre naționale, care se va manifesta prin această Ligă, Vă mulțumesc pentru încrederea ce mi-ați acordat-o. Și vă rog să fiți convinși, că nu mi-e frică de mișcarea revizionistă ce o fac dușmanii noștri în streinătate. Vălu munci alături de treburile bisericii și pentru altarul Patriei. Mistificările ce se fac, de acela ce nu iubesc așezămintele noastre, nu mă impresionează și aceștia nu pot conta. Știu că acest pământ a fost și este românesc. Aci zac moșii și strămoșii noștri. Câmpurile și toate plaiurile acestui ținut aparțin de drept și de fapt poporului nostru, iubit, atât de multă vreme privat de drepturile sale etnice“.

„Hotarele actuale ni le-a dat Dumnezeu, conferința de pace le-a consfințit. Noi cari purtăm încă semnele iobăgiei și cari numai de 17 ani suntem în iubita noastră Patrie, avem încă foarte vii în memorie atrocitățile suferite de pe urmele foștilor guvernanți.

„Noi, aci avem trecutul nostru, amintirile noastre, văile și munții cari ne cunosc durerile. Liga Antirevizionistă este o societate de sentimente. Eu doresc ca această societate să țină mereu trează credința în sfânta noastră dreptate. În sensul acesta voi căuta să activez în această Ligă“.

După cuvântarea P. S. Sale Părintelui Episcop, d. Aron Petruțiu, secretarul general al secției a citit raportul de activitate al comitetului Ligii pe anul 1935, făcând o amplă dare de seamă despre tot ce această Ligă a realizat la granița de vest. D-sa anunță că la 17 Maiu crt., în localitate se va inaugura un frumos monument în amintirea eroilor căzuți în lupta pentru desrobirea noastră. Acest monument — o troiță artistic lucrată — va fi așezată la încrucișarea bdul Regele Ferdinand cu Calea Radnei, în marea piață din fața edificiului C. F. R.

După terminarea raportului și aprobarea gestiunii financiare, controlată de d-nii R. MOLDOVANU și ing. RAFIROIU, adunarea generală delegă trei membrii dintre cei prezenți pentru compunerea unei liste de candidare a biroului de conducere și a comitetului Ligii, iar cei de față în unanimitate votează propunerile făcute, după cum urmează:

Președinte de onoare: P. S. Sa Părintele Episcop dr. Andrei Magieru.

Președinte: avocat Aron Petruțiu; vicepreședinte: părintele Florea Codreanu; secretar dr. Traian S. Covaci; casier: dr. Virgil Costin.

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru Andrei a sosit dela Oradea, unde a condus ședințele Adunării eparhiale, Sâmbăta în 25 Aprilie.

Iar Duminecă în 26, înainte de masă a plecat la București pentru a participa la ședințele Sfântului Sinod, la alegerea noilor Episcopi de Oradea, Cluj și Curtea de Argeș și pentru a rezolvi la înaltul guvern, mai multe lucruri de interes bisericesc și național din eparhia Aradului. P. S. Sa a sosit la Arad în dimineața zilei de 2 Mai l. c.

Salarele preoților. În urma intervenției Sfântului Sinod, a Asociației Clerului din România, precum și prin faptul ca aceste intervenții au fost susținute în Consiliul de Miniștrii, de d. Anghelescu actualul Ministru al Cultelor cu data de 1 Aprilie a. c. salarele preoților vor fi majorate. În sensul acesta a sosit dela Ministerul Cultelor la Consiliul nostru eparhial, o telegramă, în care episcopia noastră este invitată să nu întocmească statele de plată ale preoților pe luna Aprilie până va sosi dela acel minister un tablou de salarizare, cu indicația care ne va arăta majorarea salarelor preoțești.

Concert. Consiliul parohial ort. rom. din Aradul nou a aranjat în ziua de Sâmbătă, 25 Aprilie a. c. sub patronajul P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei un concert în favorul bisericii. Programul artistic, alcătuit din cântări religioase și naționale, a fost executat de Corul învățătorilor din Arad de sub conducerea Păr.-lui Virgil Lugojan, preot-învățător și de Corul studenților dela Academia Teologică de sub conducerea dlui Silviu Olos, stud. teol.

Organizatorii concertului au depus muncă intensă și bine chibzuită pentru reușită, care muncă a fost deplin răsplătită prin succesul moral și material realizat peste orice așteptări. Beneficiul net de 56.000 Lei se va folosi pentru facerea iconostasului bisericii.